

21.12.2022

Група №12

Урок №42

Тема уроку: Роль образу мелодії вальсу у відтворенні внутрішнього світу героїнь. Глибокий психологізм твору як новаторство О. Кобилянської.

ПЧ № 2. Повість «Людина» О. Кобилянської.

Мета уроку: (формувати компетентності): *предметні* (знати основні віхи життєвого й творчого шляху О. Кобилянської; давати загальну характеристику творчості письменниці; аналізувати твір, зосереджуючи увагу на створенні образів нових жінок-інтелектуалок; характеризувати образи в їхньому порівнянні); *ключові* (логічно висловлювати власні думки, давати оцінку героїням, використовуючи навички критичного мислення; виявляти лідерські якості за аналогією до героїнь художніх творів, брати на себе відповідальність за прийняття рішення; уміти визначати ситуації, у яких людина потребує підтримки, володіє засобами їхнього надання; на прикладі головних героїв твору шукати оптимальні шляхи вирішення життєвих проблем; висловлювати власні судження про творчість Ф. Шопена; порівнювати власні враження із впливом його музики на героїв); *загальнокультурні* (усвідомлювати прагнення рівності жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя як необхідна умова розв'язання актуальних політичних, соціально-культурних та психологічних проблем).

Тип уроку: засвоєння нових знань.

Обладнання: підручник, портрет О. Кобилянської, «Музика» О. Новаківського; фортепіанні твори Ф. Шопена.

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ОГОЛОШЕННЯ ТЕМИ Й МЕТИ УРОКУ

III. ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Прослуховування вальсу Ф. Шопена

Бесіда з учнями

1. Чи сподобалася вам музика? 2. Які почуття викликали у вас класичні акорди? 3. Чи уявляєте ви своє життя без музики? 4. Які музичні напрями вам

імпонують більше? Чому? 5. Яке значення мала музика в житті О. Кобилянської? Свою думку доведіть.

Слово вчителя

В. Врублевська написала про Ольгу Кобилянську повість 1989 року, у якій розповідає, що письменниця захоплювалася ідеями феміністичного руху, переймалася проблемами емансипації жінок. Згадайте, як називається повість В. Врублевської про письменницю. («*Емансипатка*»)

А як нині називають політику, спрямовану на зрівнювання прав та свобод жінок і чоловіків. (*Гендерна*)

Гендер (англ. *gender* — «стать», від лат. *genus* — «рід»)

Лекція вчителя

Новела О. Кобилянської уперше надрукована в 1898 р. у «літературно-науковому вістнику». Твір є даниною епохи модернізму. Це історія життя трьох жінок, які своїми думками та світовідчуттям не вписувалися у формат пересічних жіночих душ.

Провідною темою новели «*Valse melancholique*» є тема музики, мистецтва, їхнього впливу на людину, доля талановитого митця. У творі представлено три артистичні натури Ганни, Марти та Софії. Вони різні за характером, але їх об'єднує замилювання красою, прагнення до гармонії життя, фізичної та духовної досконалості. Художній аналіз світу думок і почуттів цих трьох мистецьких натур становить основний зміст твору. Героїні твору — непересічні особистості. Це сильні, вольові, самодостатні, горді та незалежні жінки, які прагнуть утвердитися в чоловічому світі. Вони не бояться залишитися незаміжніми, оскільки шукають щастя насамперед у собі. Мистецтво задовольняє їхні запити. У критичній літературі є різні й неоднозначні думки щодо розуміння новели «*Valse melancholique*». О. Маковей сприйняв твір як позитивістський портрет трьох жінок — «простодушної», «зламаної» й «відважної». У радянські часи акцент робився на прагненні жінок-інтелігенток стати на шлях духовного розвитку, який в умовах капіталізму немислимий. Т. Гундорова побачила у творі лише «жіночий духовний роман». Новела «*Valse melancholique*» за жанром належить до «музичної новели». У ній основними засобами розкриття психології персонажів є музичні образи й музичні переживання. Використовуючи ці засоби, О. Кобилянська створює образ нового персонажа — естета, творчої, духовно багатой особистості. Такими персонажами у творі є жінки. О. Кобилянська перша в українській літературі зобразила типи жінок-інтелігенток, які є аристократками духу, мають високу мету в житті, прагнуть

удосконалити свою особистість, убираючи в душу світові культурні надбання. Це жінки європейського типу.

У новелі змальовується життя трьох талановитих дівчат — Марти (учителька), Ганни (художниця), Софії (піаністка). Кожна з них прагне знайти своє щастя, найповніше виявити багаті духовні сили. Починається твір сповіддю Марти, від імені якої й ведеться оповідь. Через передані емоції вона вводить читача у світ музики, з яким асоціюється постать подруги Софії. Далі йде власне історія знайомства дівчат. Спочатку разом мешкало дві подруги Марта та Ганна. Вони мали схожі погляди на життя й доповнювали одна одну. Після підвищення орендодавцем плати за квартиру дівчата змушені шукати третю співмешканку. Знайомство з Софією відбувається через повідомлення служниці, яка вказує на непривабливі деталі її гардеробу: подерті рукавички, гудзик від пальта тримається на одній нитці. Згодом, познайомившись ближче, дівчата дізнаються, що Софія професійно займається музикою. Перше враження змінюється після виконання дівчиною етюдів Шопена. Перед ними розкривається талановита, вразлива до музики особистість. Між дівчатами встановлюється міцний духовний зв'язок. Долі дівчат складаються по-різному. Марта вийшла заміж і стала зразковою дружиною та дбайливою матір'ю. Ганна виїздить до Риму, де заводить вільні стосунки. Однак цей зв'язок, не скріплюючись справжніми почуттями, швидко розривається. Батька своєї дитини вона покидає. Сина бере повністю під свою опіку. Найтрагічніше склалася доля Софії. Її небуденний талант не зміг зреалізуватися: не було кому покрити великі видатки, потрібні для здобуття освіти у Відні. Смерть матері та відмова дядька допомогти завдали їй страшної муки. Звук розірваної струни фортепіано був останньою краплею для змученого серця. Воно не витримало — настала раптова смерть.

Бесіда з учнями

1. Картину якого художника змальовувала Ганна? (*Антоніо Корреджо*)
2. Які етюди виконувала Софія? (№ 21 чи № 24).
3. З якою з героїнь пов'язані англійська та французька мови? (*Марта вчила мови цих країн та давала приватні уроки англійської та французької*).

IV. ПІДСУМКИ УРОКУ

V. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ: вміти аналізувати твори: «Valse melancolique», «Impromptu phantasie», а також прочитати повість «Людина» О. Кобилянської.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.

